

Tietoturvallisuutta koskevat säännöt

Mauri Rosendahl

Tietotekniikkaosasto

Helsingin yliopiston tietoturvasäännöstö on muutoksen alla. Nykyisiin säännöksiin ei tule suuria periaatteellisia muutoksia, mutta näiden rinnalle tulee useita uusia sääntöjä. Syinä uudistukseen ovat tarve yhtenäistää kaikkien Suomen yliopistojen säännöstöä sekä vastata uuden lainsäädännön vaatimuksiin. Kuten jokainen muukin organisaatio, myös Helsingin yliopisto on riippuvainen tietojärjestelmistään ja tietoturvallisuus on kaikkien verkon käyttäjien yhteinen asia.

Tästä sääntöpaketista toivotaan monipuolista ohjeistusta erilaisiin tilanteisiin. Tulossa on vielä **Lokitietojen käsittelysäännöt** myöhemmin tänä vuonna.

<< Kuva >>

<kuvateksti>

Oheisessa kaaviossa on kuvattu tietoturvasäännöstön rakenne. Otsikko kertoo, mitä osa-alueita kukin sääntö koskee (esim. käyttöluvut) ja itse sääntöjen nimet ovat sen alapuolella (esim. tietojärjestelmien käytösäännöt). Korostettuna sähköpostin käyttöön ja käyttöluviin liittyvät osiot. Nämä ovatkin tärkeimmät ja laajinta käyttäjäjoukkoa koskevat säännöt.

</ kuvateksti >

Sääntöjä tietojärjestelmien käyttöön

Tietojärjestelmien käytösäännöt koskevat jokaista, jolla on yliopiston verkon käyttöoikeudet. Säännöillä taataan, että kaikilla käyttöön oikeutetuilla on mahdollisuus kohtuulliseen ja asialliseen käyttöön, yksityisyyden suojaa kunnioitetaan ja ettei muille aiheuteta haittaa. On hyvä muistaa, että yliopiston myöntämä järjestelmien käyttöoikeus on henkilökohtainen ja käyttäjä on vastuussa kaikesta tunnuksen käytöstä. Seuraavassa muutamia keskeisiä kohtia näistä säännöistä:

- * Tietojärjestelmät on tarkoitettu opiskeluun, tutkimukseen, opetukseen ja hallintoon. Muu käyttö edellyttää erityistä lupaa
- * Yksityinen käyttö on sallittu vähäisessä määrin, mutta se ei saa häiritä muuta käyttöä
- * Kaupallinen ja poliittinen käyttö on kielletty. Poikkeuksena ovat yliopistovaalit.
- * Kaikki käyttäjät ovat osaltaan vastuussa tietoturvallisuudesta.
- * Käyttäjä vastaa itse tiedostojensa suojauksesta ja varmuuskopioinnista.
- * Käyttäjällä on vaitiolovelvollisuus kaikesta tietosisällöstä, mikäli annetut määräykset tai lainsäädäntö sitä vaativat.
- * Muiden häiritseminen on kielletty ja uusien tai tunnettujen tietoturva-aukkojen etsiminen ja käyttäminen on kielletty. Tietomurtoon käytettävien ohjelmistojen hallussapito on jo lainkin mukaan kielletty.
- * Verkkoon saa kytkeä vain ylläpitäjän hyväksymiä ja rekisteröimiä laitteita. Vierailijaverkot (HUPnet) on merkitty erikseen.
- * Henkilön, jolla on ylläpito-oikeudet, tulee kirjautua verkkoon pääasiassa henkilökohtaisilla tunnuksilla ja vain tarvittaessa ylläpito-tunnuksilla. Ylläpito-oikeuksilla ohjelmistoja saa käyttää vain ylläpito-tilanteessa. Ylläpitäjiä koskevat erityisesti **Tietojärjestelmien ylläpitosäännöt**.

Sähköpostin määräykset

Lähes jokaisella yliopistolaisella on myös yliopiston sähköpostiosoite. Postin käyttö määritellään **Sähköpostin käsittelysäännöissä**. Nämä ovat melko laaja ja moniulotteinen kokonaisuus, kuten sähköpostikin tänä päivänä. Sääntöjen tueksi on kirjoitettu **Sovellusohje**, jossa tarkemmin selitetään

joitakin säännössä esiintyviä määritelmiä. Sähköpostisäännöistä voidaan poimia muutamia olennaisia kohtia:

- * Sähköpostiviestin perillemenosta varmistuminen on lähettäjän vastuulla.
- * Yliopistolla on oikeus määrätä, mihin sähköpostia ja tietoverkkoa käytetään ja käyttöoikeuksia voidaan rajoittaa puheluestojen tapaan.
- * Sähköpostijärjestelmää ei ole tarkoitettu tiedostojen massajakeluun.
- * Opiskelijoiden sähköpostiosoitteiden julkaiseminen edellyttää opiskelijan suostumuksen.
- * Työntekijän tulee siirtää virkasähköpostiosoitteeseen tulevat yksityiset viestit välittömästi omaan kansioonsa, joka on merkitty selvästi (esimerkiksi *yksityinen, private, personal*)
- * Työntekijä ei saa käyttää ulkopuolista sähköpostiosoitetta (esim. *martti.meri@hotmail.com* tai *zedu@gmail.com*) yliopistoon liittyviin työtehtäviin.
- * Vahingossa saatu, toiselle henkilölle tarkoitettu sähköpostiviesti tulee ohjata edelleen oikeaan osoitteeseen ja saajalla on vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto niin viestin sisällöstä kuin olemassaolostakin

Tietoturvapoliittika

Sääntöjä ei kirjoitella huvikseen. Niiden tarkoitus on tehdä verkosta turvallisempi ja suojata jokaisen verkon käyttäjän yksityisyyttä ja sähköisessä muodossa olevaa omaisuutta sekä taata häiriöttömät työolosuhteet.

Yliopiston johdon tahdon ilmaisua tietoturvallisuuden toteuttamiseksi yliopistolla kutsutaan nimellä **Tietoturvapoliittika**. Se on lyhyt ja yleisluontoinen kuvaus niistä periaatteista, joita teknisillä ja hallinnollisilla tietoturvatoinenpiteillä toteutetaan.

Kannattaa tutustua sääntöihin, sillä joissakin asioissa sanktiot ovat tiukat niiden rikkojia kohtaan. Mikäli sääntöjä ei noudateta katsotaan mahdollinen rangaistus *Seuraamukset*-osiosta. **Tietotekniikkarikkomusten seuraamuskäytäntö** -ohjeessa selostetaan toimenpiteet, joita sovelletaan, mikäli on havaittu tai syytä epäillä tietotekniikkarikkomusta, esimerkiksi tekijänoikeuden alaisen materiaalin luvaton levittämistä. Seuraamusasteikko on jaettu kolmeen osaan käyttäjän roolista riippuen. Jos opiskelija on myös henkilökuntaa, häntä koskee henkilökuntaa koskeva seuraamusasteikko.

Säännöt koskevat myös käyttäjiä, jotka eivät sääntöjä tunne, joten tutustu uuteen sääntöpakettiin ja kuulu siihen ryhmään, joka tuntee tietoturvallisuutta koskevat määräykset.

Lisätietoja

http://www.helsinki.fi/atk/tietoturva/tt_saannot.htm